

Előfizetési árak:

Egész évre 10.— Ft
Félévre 5.—
Negyedévre 2.50
Egy órára 1.—
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik minden nap, vasárnap kivételével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE

Szerkesztőség és

kiadóhivatal:

Főpiacz, a városházával szemben.

Hirdetések:

Egy hasábos pétt soronként 5 kr-vel számíttatnak.

Felhívás.

Az I. kerületből a szabadelvű-párti választó polgárokat tisztelettel felkérem, hogy f. hó 15-ikén csütörtökön délután 5 órakor a Bika-vendéglő földszinti kis termében képviselőjelölés végett megjelenni sziveskedjenek.

Géresi Kálmán,

az I. ker. szabadelvű-párt elnöke.

A nagy küzdelem előtt.

Debreczen, október 15.

A lélekharang megkondult, merő láng, merő tűz az egész haza földje, egy omló lángtábor, egy zugó fergeteg — emberek, emberek fel a gátra! . . .

Szabadelvű vagyok s nem azért irtam le ezeket, mert félek, hogy az égő zsarátnok az én házamat felperzseli, nem félek attól sem, hogy a gát szakadtával a zugó ár elsöpri az én sziklára épített váramat — nem, hanem azért, mert most van idő, most van alkalom megmutatni, hogy Magyarországon a szabadelvű világosság eszméit nem csak a kormány fogadta be, hanem az egész nemzet magáévá tette; vérenek vérvé, lelkének lelkévé; most kell meg-

mutatni azt, hogy Magyarország érett ama nagy eszmék befogadására, hogy kinőtt a gyermeki évek gyámsága alól, hogy nem bántja annyi sötétség után az eszme vilámanak világa szemét, hogy tud, hogy akar, hogy képes látni, maga lábán járni, előre menni.

Itt az alkalom, hogy tényekkel igazoljuk ország-világ előtt, hogy mind ama sötét rágalom, melylyel egy politikai pártfelekezettel elborítottak, bemocskoltak, olyan rágalom volt, mely szégyen és gyalázat koholók részére, mert oda száll az vissza, mint az az ég felé dobott kő a dobó fejére.

Megjött a nap, elhozta az idő, mikor majd a tények fognak szólani s az atkozódók hallgatni fognak — talán. Megjött az idő, melylyel meg van adva az alkalom, hogy az egyházpolitikai törvényeket, illetőleg azon nagy fontosságú és nagyszabású reformokat, melyeknek sanctionálása ezen kormány s ezen országgyűlés emlékéhez van kötve, most másodszer szentesítse a magyar közvélemény, most másodszer is megmutathassa, hogy nem a paktumok által létrehozott efemeridum ez, hanem valóban a nemzet akarataival létrehozott, megalakított, létesült akarat.

Felelevenedik előttem, az egyházpolitikai harcok ideje. Ki ne emlékeznék erre s kinek esnék ez ki emlékezetéből?! Mikor egy nemzet ifju erővel, lángoló hévvel teremt, teremt egy olyan új valamit, a melynek teremtéséhez jóléttel tele gazdag évszázadokat élvező nemzetek éretlennek bizonyultak, mikor egy nemzet a vén Európa nemzetei elé lép s mutatja hogy a barbár kelet feudáit nem csak, hanem a büszke, aristokrata nyugat önmaguk nagyságában tetszelgő nemzeteit is meghaladó munkára képes.

Ez az idő korszakalkotó volt, korszakot fejez be s egy korszak kezdő határát jelöli. Befejezte korszakát a megújított Magyarországnak s megkezdte korszakát az új Magyarországnak. A győzelem teljes volt, annál teljesebb, minél nagyobb volt az ellenállás. Minden rágalmak özöne ellenére s minden fogások törvéteit kikerülve, a zászló, melyre a liberális eszmék tanai voltak írva, diadalt öltve lobog. — A fény megjelent Magyarországon s ott is van. De ime, milyen nagy alkalom nekünk arra ez a most következő idő, a milyen jó alkalom a nagy dokumentálásra, épen olyan lesz ez azoknak is,

T Á R G Z A.

Csak álom volt.

— Egy idealista jegyzeteiből. —

Most is előttem áll mosolygó szemével, aranyfürtös fejcsékéjével. Mintha csak tegnap történt volna, hogy keresztül táncoltam azt a bűvös báli éjszakát, mely annyi édes dologról tudna beszélni. Pedig bohóság az egész. Nem volt egyéb, mint egy kábító báli éj, amelynek a levegője elbódított.

Mámorító volt a terem illata, amelytől forró lett a vérem; a zene mely édes remegésbe hozta minden idegemet; az a sajátságos, megnevezhetetlen vágy és az a mosolygó szempár.

A cigány rákezdte a „Bányamester” keringőjét.

Hozzá közeledtem mint régi ismerős, mégis olyan izgatottsággal, minőt érez egy sentimentalis diák, ha először kéri fel táncra imádotját.

A keringő szerelmes akkordjai édes gyönyörbe ringatták lelkemet s én szívtem magamba ittasan azt a mámorító levegőt. Olyan álomszerű volt. Puha kis kezét kezembe szorítottam s lejtettem vele olyan könnyedén, mint még soha senkivel. A terem fénye összefolyt előttem; fantomszerűen tűntek el az alakok szemeim előtt, csak félig lehunytt szempilláit, összeszorított ajakát láttam s úgy képzeltem, hogy ka-

romat könnyü termetéről nem fogom levenni soha s hogy puha kis kezét örökre fogva tartom.

Csak álom volt . . .

*

Olyan különös. Mintha csak tegnap történt volna, hogy remény és csüggedés közt beléptem abba a gögös, vagyonos házba. Dobogó szívvel, hevülő arczeval, hogy elnyerjem a kezét.

Még mindig fogva tartotta vergődő lelkemet az az álomszerű báli éj, a melytől nem vettem észre, hogy mit kereshetek én ott abban a fénytől, pompától ragyogó házban, a hol minden arra emlékeztetett, hogy neki nagy igényei vannak!

Igazán nevetni szeretnék, ha rá gondolok, mint álltam az előtt a dölyfös, ragyogó képű ember előtt, a kinek az összes buta, gögös gazdasága ott puffadt az ujjain levő vastag — csillogó gyűrűin. Nevetni szeretnék, ha rá gondolok, mint beszélt erről a dologról is azzal a sértő, pöffeszkedő dölyffel, mintha csak üzletről lett volna szó.

— Megtisztelő és váratlan az ajánlata, de nem mondaná meg, hogy miből teremti elő azt a kényelmet, a mit a felesége, mint az én gyermekem joggal megkívánhat. Az én lányom fényes, előkelő nevelést kapott, nélkülözésekhez szokva nines. Nagy igényei vannak, a melyeknek ön nem tehetne eleget. Azt

tudom, hogy tehetséges ember, de a mai világban ez nem elég, fő a pénz, tudja a pénz. Legalább ha neve volna, de így! Mert látja, gondolnom kell családom pozíciójával s előkelő összeköttetéseimmel épen most fényes házasság kínálkozik a lányomnak s ön a mellett a gazdag, előkelő udvarló mellett ezélt úgy sem érhet. Az még csak föltevésnek is bohóság. Tegyen le erről örökre kedves barátom; de azért remélem nem tesz semmi olyant, a mi a lányom nevének árthatna.

Kacagni szeretnék most azon, hogy támoxyogtam ki abból a fényes, gögös házból, végtelen ürességet, végtelen keserűséget érezve lelkemben, a mely folyton azt sugalta: „ott minden csak pénz, pénz.” Nem, nem is teszek semmi olyant, a mi a nevének árthatna, csak elmegyek messze, jobb vidékre, a hol senkitől se hallom, hogy a másé lett.

*

Olyan hamar elrepült az idő. Mintha csak tegnap történt volna, hogy eltávoztam innét s most ismét itt vagyok e kedves, átkozott helyen, mely annyi édes és annyi keserű emléket idéz fel lelkemben.

Mennyi minden történhetett ez alatt. Változtak az idők, változtak az emberek, változtam én is. Belőle pedig már bizonyosan régen asszony lett; férjhez ment gazdag, előkelő emberhez, a ki képes fényes neveléshez szokott igényeit kielégíteni. És én azóta még csak nem is lát-

kik a botrány követ fujják, kik az alkalmát várják csak, hogy a vizet felzavarva, a zavarosban halászhassanak. Ujra megfogják ujitani amaz idők fogásait, — újra előfoglalják venni a szánandó sötétség frázisait és fegyvereit, újra fognak konkolyt hintoni, újra harezba hozzák maguk mellett mind azokat az eszközöket, melyeket csak az emberi fuffang gondolhat ki.

A süket faj elő fog állani ismét szavaival, mert ez a faj nem hall más ígét szívesen, csak az olyant, mely az ő hasznára szól.

A sötétség és világosság harcának előestéjén állunk, nehéz és válságos pillanatok előtt. Nekünk kötelességünk nemcsak azt megmutatni, hogy győztünk, hanem azt, hogy nagyon győztünk. Kötelességünk nem azt megmutatni, hogy sokan azon eszmében élnek, melyet a nagyszabású törvénynek emelt törvények adnak, hanem azt, hogy mindnyájan azok hivei vagyunk. Ki is zárhatná el lelkét eme törvények szeretete elől; hiszen a ki csak érzékkel és tudattal bír azon szabadság iránt, melyet a lélek születésével hoz magával, hogyne fogadná hozsánnával ama pártot, melynek törekvése, melynek pártfogása létesítette ezeket. Most nem a szűk bureau csontosodott ezirkülusát kell tekintetbe venni, nem a differenciális koloncokat számálgatni az ujjon, hanem a nagy eszmék egész intenzitásának körét kell tekinteni s úgy véleményt formálni. Ma már félre kell tekinteni az egyéni önosság kalku-

lam; pedig úgy kinzott valami vágy, mely folyton azt sugalta, hogy beszéljem, találkozzom kell vele. Éreztem, tudtam, hogy így lesz.

Egy jól öltözött ember vezette a karján, a ki üres unottsággal nézett végig mindenkin. Tudtam, hogy az ura, és önkéntelenül elfordultam ettől az embertől, a ki csak azért nyerte el a kezét, mert ősei gazdaságot és fényes nevet hagytak rá. Elfordultam tőle és csak őt néztem. Őt, a ki örvendő szemekkel, mosolygó arccal állított meg.

— Hát itt van? Olyan régen nem láttam, csunya ember. Még felénk se néz. Hát ez várhatom egy régi jó ismerősömtől? De ugy-e eljön, meglátogat bennünket. Nem ezt nem utasíthatja vissza, hiszen én kérem.

Ismét előkapott az a sajátságos vágy, mint akkor, azon a béli éjjelen s megígérttem mindent.

Gazdagságtól ragyogó szalonban fogadott. Mindenütt fény, mindenütt pompa s én fájó gyönyörrel éreztem, hogy csak ugyan nem lettem volna képes az igényeit kielégíteni.

Pedig olyan szép volt így, nagy igéző szemével, mosolygó arcával. Minden megvolt alakján, a mi csak széppé tehet egy asszonyt, egy igazi asszonyt.

Oda huzta hozzám a foteljét, rám nézett azokkal a nagy szemekkel s va-

lálható számításától, ez szatócpolitika — ma oda kell olvadnia felfogással, tettel, lélekkel, egész odaadással ahhoz az áramlathoz, mely büszkén viseli és viselheti előjelzőjéül a szabadelvű elnevezést.

Ezen törekvések, ezen eszmék kitűzése jelezi a régi koloncok teljes eltörlését. Ez volt hazánk javát akaró nagyjaink igaz óhajása is, azoké kik nem sülyedtek az egyéni dicsőség, nem a párttaktika kicsinyes pocsojájába, hanem lelkök lángjával a haladás nagy körét bevilágítva és belátva, mint biztos utat tüzték ki, jelölték meg a haladásra.

Az új ezerébe lépő Magyarország igazán szebben nem mutathatná meg, hogy a nagy szabadelvért küzdő hősök és vértanúk hazája, mint azzal, hogy az új ezeré hajnalán a szilárd szabadelvűség zászlaja körül csoportosulva, az ámitások ellen elég éretnek és erősnek mutatja magát minden sziréninek látszó csábítás ellen. . . . A lélekharang megkondult — huzzuk mi tovább s hirdessük ezzel is azt, hogy nem vagyunk hódoló szolgái a sötétségnek, hanem a felvilágosodás harezosai!

R--a.

— **Belföldi hírek.** (Tisza Kálmán a kvótáról.) Tisza Kálmánt Nagyváradról hetven tagu küldöttség kérte fel a jelöltség elfogadására. A szónok szavaira Tisza Kálmán röviden válaszolt s több fontos nyilatkozatot tett. Többek között a kvótáról ezeket mondta: „Ha Ausztria megmarad a kvótában tulkövelése mellett, válasza sem méltatjuk. Könyven beállhat a szakadás, mely Ausztriára sokkal károsabb lesz, mint Magyarországra. A tár-

rakozó arccal félig sutogó hangon kérdezte:

— Hát még most is haragszik rám?

Aztán csevegett, kacagott sokat. Olyan jól állt neki. Olyan bájos volt, még szebb, még kedvesebb, mint akkor, azon a béli éjjelen, — egy igazi asszony.

Egyszerre mosolyogva állt fel.

— Várjon csak.

Atszaladt a másik szobába s a nehé, diszes függönyöket félrehajtva egy gyermekocsit tolt előmbé.

— Ugy-e még nem is látta őket az én kis jószágaimat? Nézze, milyen aranyosak; milyen enivalóak; nézze meg őket jól: — ikrek. Látja, itt van minden gyönyörűségem, minden boldogságom.

*

Most is előttem áll mosolygó szemével, aranyfürtös fejecskéjével. Olyan sajátságos az egész. Az a mámoros béli éjszaka, az a két kis jószág abban a gyermekocsiban kedves patyolat párnáskák között és mellettük az az igéző szemü, kacagó, édes asszonyka.

En pedig érzem, tudom: nem fogom magammal elhítni soha, hogy csak álom volt. . . .

Korsós Zoltán.

gyalásokat a külföld nagy figyelemmel kíséri, mert sulyt fektetnek a monarchiában Magyarország tulsulyára." — (Apponyi-nagykövet.) Politikai és főúri körökben egy hét óta az a hír van elterjedve, hogy Apponyi Albert gróf, a nemzeti párt vezére visszavonul a magyar politikai pályáról és az osztrák magyar diplomácia szolgálatába lép, mint párisi nagy követ. — (A székesfehérvári püspök.) Esztergomból érkezett értesülés alapján azt írják, hogy Fraknói Vilmos nagyváradi kanonok székesfehérvári püspöksége bevégzett tény. Ugyanezen lap jelentése szerint Steiner Fülöpöt pécsi püspökké nevezik ki: ezen kinevezésekhez már Rómából is megjött a jóváhagyás. — (Uj nemes.) A király Mándi Ignác kántorjánosii nagybirtokos és törvényes utónainak, a közügyek és a közjótékonyosság terén szerzett érdemei elismeréséül, a magyar nemességet a kántorjánosii előnévvel adományozta.

— **Külföldi hír.** (Keresztény szultána.)

Egy német lap azt a szenzációs hírt közli, hogy Szelim hercegnek, a jelenlegi szultán legidősebb fiának, a trónörökösnek, Európa keresztény fejedelmi lányai között keresnek házastársat. Ki is szemelték már a török trónörökösnek leendő feleségét a bajor udvarban, Adelgunda bajor hercegnő személyében. A Fr. Ztg. azt is írja, hogy Kreilsheim bajor miniszter a trónörökösnek Adelgunda hercegnővel való házassági ügyét szerencsésen befejezte. Megállapodtak abban is, hogy a trónörökös születendő gyermekei az első szülöttnak kivételével, keresztény vallásuk lesznek, míg az első szülött mohamedán vallású marad.

Mesék a kvótáról.

Budapest, október 14.

A választási harc — amint előre lehetett látni — kettős jegyben indult meg: az egyházpolitika és a kvóta jegyében.

Az egyházpolitika uralmát fixirozta a néppárt alakulása, a kvóta kérdése pedig, mint a közel jövőben megoldásra váró feladatoknak egyik legfontosabbja, természetesen dominál a választási hadjárat esatakiáltásai között.

Természetes, hogy a hány párt, annyiféle variációban hangzik fel a kvóta emlegetése. És természetes az is, hogy bizonyos oldalon a gyanúsítás eszközeül használják fel a legkorrektebb és legvilágosabb nyilatkozatokat is. Nem esodálkunk rajta. C'est la guerre. Megszokhattuk már, sajnos, hogy a mi alkotmányos küzdelmeinkben az eszközök megválasztásánál a kényesebb izlésnek többnyire igen alárendelt szerepe van és így alig akad valami, a min még esodálkozhatnánk.

Amde az még nálunk is esodálatos, ha a kimondott szó grammaticai jelentését, az írott mondatnak betűszerint való értelmét értik, vagy magyarazzák felre. Csodálatos és sajnálatos jelenség, hogy a félremagyarázásnak, vagy mondjuk: félreértésnek ez a módja nálunk ma napirinden van.

Valóságos rendszert csinálnak belőle az ellenzéki kortesbeszédében és az ellenzéki sajtó czikkeiben.

Csak ilyen rendszer mellett lehetséges napról-napra azt hallanunk és azt olvasnunk, hogy a kormány reverzálist követel a szabadelvűpárti jelöltéktől a fölemelt kvóta megszavazására nézve és hogy az országgyűlés feloszlításának nem is volt egyéb célja, mint az, hogy a kormány olyan többséget hozzon össze, a mely készségesen megszavazza a kvóta fölemelését és szolgai engedelmességgel kész cladni Magyarországot az osztrákok-

nak. Csakis a félreértés, vagy félremagyarázás következetes rendszere mellett lehetséges ez az inszinuáció. — Hiszen mindennap érkezik hír, nem is egy, de több, az ország minden részében elmondott szabadelpvüparti programbeszédéről és a sok között **egyetlenegy nyilatkozatot sem hallottunk eddig, a mely a kvóta fölemelését helyeselné, sőt olyat sem, a mely határozottan el ne utasi taná az osztrákok szertelen követeléseit.**

A szabadelpvüpart korifeusai egymásután nyilatkoznak és velük egybehangozóan szólnak a közkatonák is és sehol, nyoma sincs annak a bizonyos reverzálisnak. Hanem azért a gyanúsítás vigan folyik tovább.

Egyebek közt — és ez aztán valóságos diszpeldánya a fehéret feketének állító ferdítésnek — egy magyar hírlap mai czikkében világos utalás történik Hegedüs Sándornak, a szabadelpvüpart oszlopos tagjának kolozsvári beszédére, amelybe az a hírlap azt akarja belemagyarázni, hogy ellentétben van a magyar kvótabizottság álláspontjával, — holott Hegedüs is egyik előkelő tagja volt a bizottságnak, — és a kvótaemelések esinál propagandát.

A valóság pedig az, hogy Hegedüs Sándor kolozsvári választói előtt határozottan elutasító nyilatkozatot tett az osztrák kvótabizottság követeléseivel szemben és egy szót sem szolt, a mi a magyar bizottság álláspontjával ellentétes volna.

Az illető ujság még azt is szeméremhánya Hegedüsnek, hogy megmagyarázta választóinak, milyen alaptalan az a felfogás, hogy mi a kvótát az osztrákoknak fizetjük és élezelődik azon az állításon, hogy a hadseregnek és nem az osztrákoknak fizetjük a kvótát. És ez aztán érthetővé teszi azt a törekvést, hogy egy szónoklatnak világos és érthető szövegéből mást olvasson ki, mint a mi benne van. Mert a ki még azzal sincs tisztában, hogy a kvóta nem egyéb, mint hozzájárulás a közös költségekhez, tehát a hadsereg költségeihez is; a ki komolyan hiszi, hogy a kvóta címén fizetett milliók az osztrákok zsebét dagasztják, arról föllehet tenni, hogy „a fehéret feketének látja és a tiltakozást beleegyezésnek veszi!”

Ime — egy nagyon jellemző példája a félremagyarázás, vagy félreértés rendszerének, a melylyel az ellenzéki kortestaktika a kormány helyzetét akarja nehezíteni, de valósággal a magyar álláspontot gyengíti az osztrákokkal szemben!

Mert nagyon nehéz lesz boldogulni egy erős, összetartó, egységes terv szerint eljáró ellenféllel szemben, a milyen Ausztria, egy meghasonlott, egymást gyanúsító, fontos anyagi kérdésekben is szét-huzó ellenfélnek, a milyen mi vagyunk. Ne feledjék ugyanis a gyanúsítók, hogy az ő állításaikat amodaát készpénznek veszik és könnyen azzal felelhetnek a mi argumentumainkra, hogy de bizony fel kell emelni a kvótát, hiszen Bánffy és az ország többsége már eleve beleegyezett, mert hisz ime maguk a magyarok állítják. (L. F. L.)

Beszámoló, programok.

Debreczen, október 15.

A választási mozgalmak rendjén megszólalnak a politikai pártok vezetéi, alvezetéi és közkatonái a fővárosban és a vidéken. Az utóbbi napokban érdekes politikai szónoklatokat hallottunk gróf Apponyi Alberttől, a ki Jászberényben, gróf Károlyi Istvántól, a ki Nagy-Károlyban, báró Podmaniczky Frigyesztől, a ki

Budapesten, Gajári Ödöntől, a ki Csongrádon, Mezei Mórtól, a ki Szintén Budapesten nyilatkozott választói előtt.

A sok érdekes nyilatkozatnak egyenként és külön-külön való méltatását mellőzve, mint kiválóan érdekes ellentéteket említjük meg az Apponyi és Károlyi grófokét. Ellenzéki beszéd volt mindkettő. Elítélte a kormány politikáját mindkettő. Ebben megegyeztek. De míg Apponyi egy nagyon lényeges kérdéstről, az egyházpolitikai revízió kérdéséről Pilátus óvatosságával nyilatkozott, addig Károlyi férfias határozottsággal a hazafias meggyőződés erejével és kérlelhetetlenségével ítélte el a néppárti agitációt. Apponyi csak annyit mondott, hogy ő nem kívánja a revíziót, Károlyi pedig egyenesen kimondta, hogy a ki a revíziót kívánja, rossz hazafi. A Károlyi mérlegével mérve, — és szerintünk ez a helyes mérték, Apponyi tehát csupán annyit mondott: „En nem vagyok rossz hazafi.”

De vajjon elég-e ez egy párt vezérért? Egy Apponyitól? Erre a feleletet megadni nem nehéz, nem kell hozzá politikai bölcsesség, sem valami erős judicium, elég ehhez az egyszerű jóízlés is. Valóban, a legnagyobb izléstelenség, ha gróf Apponyi Albert, mikor egy újabb törvényhozói ciklus megkezdése előtt irányát jelzi követendő politikájának, megelégszik azzal a lakonikus kijelentéssel, a melyet csak úgy véletlenül, egy közbeszólásra felelve, odadob, hogy ő nem akarja a revíziót.

A nemes grófnak nem ez a negatív akarat a kötelessége. Neki pozitív akarania kellene, hogy kipusztuljon a magyar közéletből minden olyan elem, a mely a felekezeti villongásokat perennizálja. Egy nemzeti párt vezérének azt kell akarnia, hogy megszűnjék minden olyan akarat, elmuljék minden olyan törekvés, a mely a magyar haza belső békéjének megzavarására irányul. Azt kellene akarnia... De hiszen gróf Apponyi Albertnek hiába kell akarnia, ha egyszer nem mer, tehát nem is akar akarni.

S z i n h á z.

(P) Tegnap került színre itt először a híres francia írónak *Prevost* Marczelnek „Századvégi leányok” című 3 felvonásos színműve.

Francia neve ugyan egészen mást jelent a darabnak, de hát mi fogadjuk el ezt a bérma nevét, a melyet fordítója Ivánfi Jenő adott neki. E darabot először adták a budapesti nemzeti színházban f. évi ápril hóban s úgy a párisi írók, mint a budapestiek legnagyobb része megtehetősen agyoncsépeltek. S valljuk meg az igazat, mind a két város írónak igazuk volt. A párisiaknak azért mert e darab egy francia életképet tár fel olyan alakban, mintha ez a beteges állapot a francia — de legalább is Páris egész társadalmát hatalmába tartaná; ez ellen természetesen tiltakozniok kellett a párisiaknak.

A budapesti írónak azért, mert magyar színpadra vinni olyan alakokat, olyan jellemeket, a magyar nép erkölcsi érzékét merőben sérti.

Ha ebben a kikeresztelt munkában volna csak egy parányi genialitás, nem szólhatnánk az ellen, hogy épen a nemzeti színház tette rá a kezét, mert a geniálitás meghajlást kö-

vetel, még ha bánt is az iránya, — de ebben a darabban ez sincs. Sőt nincs benne a való életből egy csepp is.

A darab két részből áll. Egy fő és egy epizódyszerű. A fő rész egy léha szülők körében nevelődött, jobb sorsra érdemes 24 éves leány szerelmi habozásainak a története. Az epizód rész pedig ama leányok viselkedésének a rajza, a kiket ime, csak elkeresztelt néven lehet bemutatni. A leány története csak igen vékony szálon szövődik s alig lehet kivonni belőle valami összefüggőt. Az epizód alakok gyanánt bemutatott leányok olyan dolgokról fecsegnek, a miket nagyon kár színpadra vinni. Jó szerencse, hogy csak fecsegnek ról s nem mint a regényben van: meg is teszik.

Aztán meg nincsen is meg a darabban az erkölcsi irány, a költői igazságszolgáltatás; mert a helyett, hogy azon századvégi urakat sujtaná, kik a fiatal leányok fülébe olyan dolgokat sutognak, melyek azoknak a fejcsékéjét elcsavarják, örvénybe taszítja azt az egyetlen leányt, ki az igazi szerelemben megnevesülve menekülni akar a megmételtyezett légkörből, menekülni a becsületesesség karjaiba. Végképpen elbuktatja azt a leányt, a kinek minden hibája az volt, hogy ilyen romlott légkörben születve, nem hitték el neki, hogy becsületes maradt.

A mi magát az előadást illeti, az ellen kifogás nem emelhető. Sőt *Komjáthymé* (Mand) játékára ki kell mondani, hogy ezt a nagyon is kényes szerepet, finom művészettel játszotta meg. Nem csap át túlzásokba, nemes mérséklettel sikamlik át mindazon helyzeteken, melyekben igen sok küzdeni valója van szerepével s a körülötte legyeskedő századvégi urakkal. Játéka kifejező és természetes. Lelki gyötrődése, habozása, keletkező szerelme az egész darabban egyetlen tisztességes ember iránt, oly híven van élénk állítva, hogy szinte vele érezzük mindazon fájdalmakat, melyeket érez a felett, hogy nem bír kibontakozni az ellene táplált gyanu alól s el kell vesznie akkor, mikor már a boldogság révpartjához oly közel állott.

És e századvégi urak között is furesa gavallérok vannak. Egyik kártyával keresi a kenyerét; a másik, egy rőt ausztráliai, millióival kopogtat. A kártyás azt hiszi, hogy szereti a leányt s a leány is a viszonzás hitében él. Ez csak hit, — de nem valóság — mert mikor az egyetlen becsületes ember megkéri a kezét, könnyen látszik lemondani a kártyás vonzalmáról, mely különben is olyan tolakodássá fajul, melyre a leány őt soha fel nem hatalmazta. Csakhogy ez az iparlovagszerű alak nem könnyen rázható le, mert rászorgál arra is, hogy a leány őt arcul üsse. Ez a vőlegény szemelattára történik, a ki aztán erkölcsi felháborodással elrohan. S a leány? — kétségbe esetten küzdő tekintete az asztalra esik. Ott hivatgatja őt a rőt milliárdosnak az a levele a melynek elküldése: bukás s kézbesítettnei rendeli a levelet és aztán — a függöny legördül.

Az epizódyszerű alakok képviselői közül kitűnik *Halmi Margit* (Jacqueline) (ki ezuttal először mutatkozott be nagyobb szerepben. Jacquelin is a századvégi leányok közé tartozik az apróbb fajtából, de a ki fiatal kora daczára már teljesen ki van képezve mindenre s szinte látjuk a mint a lejtőn csuszik lefele, hogy mielőbb odaérjen ahol a többi van.

És Halmi Margit a teljes discretió beartásával, s szerepének gondos tanulmányozásával kitűnő alakítást nyújtott. Benne nem is kezdő, hanem egy már rutinirt művésznőt láttunk, olyan otthonosan, ügyesen mozog, hangsúlyozása nélkülözi az iskolászerűséget, hogy a közönség sokszor megtapsolta. Hogy

referádánk teljes legyen, felemlítjük, hogy kiléptekor gyönyörű virágkosarat nyújtottak fel neki, mit így utólagosan szép játékkára tekintettel mi is helybe hagyunk.

Szabó Irma (Jeanne) kis szerepét kedvesen alakította.

Komjáthy (Maxime) a darab egyetlen tisztességes szerepét, a töle megszokott drámai erővel játszotta meg.

Szilágyi V. (Hardm) a kéjvadász miliomos, — *Follinus* (Lestrangle), *Vidor* (Julien), *Molnár* Rózsika (Etienne) és a többi szereplők is, szerepök jellemét kellőképpen kidomborították, az író hibája, hogy ilyen jellemekkel is nagyobb hatást nem tudtak elérni.

A színpad berendezését nem hagyhatjuk szó nélkül. Az első és 2-ik felvonás színpadja oly gazdagon és oly szépen volt berendezve, a melyet hosszú idő óta nem láttunk már. Új díszletek és új butorok olyan izléssel, olyan eleganciával voltak kiállítva, hogy ezzel egyetlen budapesti színház sem versenyezhet.

Dicsérjük érte Komjáthy János igazgatót, ki ezáltal is bizonyosságot tett magas izléséről és kiváló rendezői tehetségéről.

Mellette pedig — titokban — az előismerés egyik része méltán illeti az ő szeretetreméltó feleségét, aki szerepei s nagy gonddal vitt házi dolgai mellett, olykor-olykor saját kezűleg szokott a ruhatár körül bibelődni. Mikor tegnap este a benfentesek a színpadi ezalon szépsége, a szőnyeg, butorok, függönyök pompás harmoniája felett meleg elismerésüket fejezték ki az igazgató előtt, az szerényen csak annyit válaszolt: *az asszony*.

Választási mozgalmak.

Debreczen, okt. 15.

Debreczenben erősen folyik az agitáció, a mi természetesen is, amikor erős ellenfelek állanak egymással szemben. A szabadalvópárt tömör sorokban készül a választásra s van oka rá erősen bizni abban, hogy győztesen kerül ki a harcából. De ehhez okvetlenül szükséges, hogy minden párthü ember részen legyen, ismerje fel az ellenfél erejét; mert aki azt lanyhaságának elpalástolására kisebbiteni igyekszik, nem jó szolgálatot tesz az elvnek, amelyet magáénak vall. Pártunk végrehajtó bizottsága állandó működésben készül a döntő ütközetre, amely két hét múlva lesz. Akinek a végrehajtó bizottsággal közölni valója van, vagy aki utbagazítást, felvilágosítást kíván az forduljon a Bika szállodában és az Angol-királynőben lévő pártirodához.

A h-nánási szabadalvópárt képviselő-jelöltje gr. Degenfeld Pál tegnap tartotta meg beszámoló beszédét H.-Sámsonban, a hol nagy lelkesedéssel fogadták. Az ifjú jelölt tartalmas programon beszéde élénk tetszéssel találkozott. Ma Hadházon folytatja körutját, hová többen elkísérték.

Biharmegyéből. A h-pályi kerületben három jelöltet is emlegetnek a függetlenségi-párt részéről: Marjai Péter n.-létai ref. lelkész, dr. Bakonyi Samu és dr. Benedek János debreczeni ügyvédek. Így lesz Debreczen a vidék képviselőjelölt-szállítójává. A szabadalvópárt jelöltje Fráter Barna főszolgabíró, a ki annyiban szintén debreczeninek mondható, hogy összes iskoláit a kollegiumban végezte.

Választások a vármegyében. Hajdúvármegye törvényhatósági bizottsága holnap délelőtt tartja meg rendkívüli közgyűlését gróf Degenfeld József főispán elnöke alatt, hogy ő felsége legfelsőbb meghívó levelét kihirdessék. Holnapután pedig a központi választmány ülészik a választások idejének kitűzése s egyéb törvényszerű intézkedések megtétele céljából. Miként Debreczenben, Hajdúvármegyében is okt. 28-ikát fogják a választás napjául kitűzni. H.-Böszörményben szintén 28-án választanak.

Márk Endre a II. kerületbeli szabadalvú pártiak egy részének képviselőjelöltje f. hó 18-án vasárnap d. e. tartja programbeszédét a városháza nagytermében.

Pártunk irodája.

A II. kerületi szabadalvú-párt végrehajtóbizottsága megnyitotta irodáját a „Bika“ szálló földszinti 36. számú szobájában, hol egész nap felvilágosítás nyerhető.

A végrehajtó bizottság naponként délután 6 órakor a „Bika“ szálló emeleti ezukrásztermében tartja üléseit.

Ezeket a Dr. Király Ferencz II. kerületi szabadalvú párti képviselő jelölt párthiveinek tudomására hozatala végett közöljük.

NAPI HIREK.

— **Személyihr.** Lapunk felelős szerkesztője néhány napra elutazott. Távolléte alatt a szerkesztésért *Zoltai* Lajos főmunkatárs felelős.

— **Tisztelgés a főgondnoknál.** Tegnap délben 12 órakor a debreczeni róm. kath. egyházközség és iskolaszéknek dr. Wolafka Nándor vezetése alatt Nemes Kálmán, Váczy János, Unger Gusztáv, Cserhalmy József, Tárkányi Péter és dr. Irinyi István urakból alakult küldöttsége tisztelt gróf Degenfeld József főispánnal, főgondnokká történt megválasztása alkalmából. A küldöttség élén dr. Wolafka Nándor püspök lelkes szavakkal üdvözölte a legnagyobb ev. ref. egyházkerület új főgondnokát s működéséhez áldást kívánt. Gróf Degenfeld József főispán meleg hangon mondott a küldöttségnek szíves köszönetet.

— **Egyházkerületi tanügyi bizottsági gyűlés.** Tiszántúli ev. ref. egyházkerületünk tanügyi bizottsága új szervezetében az eddiginél sokkal kevesebb taggal, ma d. e. 9 órakor jött össze gyűlésre a főiskolai tanári gyűlésteremben. Elnökei voltak a gyűlésnek Kiss Áron püspök és Simonffy Imre helyi gondnok s tagjai az egyházkerület részéről Székely Kálmán, Bencsik István esperesek, Farkas Antal egyházker. világi főjegyző, Tóth Sámuel egyhker. egyházi főjegyző, Joó István egyhker. középisk. felügyelő, a debreczeni egyház részéről: Könyves Tóth Kálmán, Mitrovics Gyula, Somogyi Pál, Csiky Lajos, mint a theologiai, dr. Bacsoni Lajos mint a jogakadémia dékánjai, Kovács Lajos tképezdei, Dóczy Imre főgymn. igazgatók, a főiskolai böleseleti szak részéről Dr. Öreg János, az egyházkerület Debreczenen kívüli gymnáziumai részéről Borsos Jenő szatmári főgymn. igazgató. A gyűlés Joó István felügyelő jelentései alapján mindenekelőtt a gymnáziumi ügyeket tárgyalta. Rendkívül érdekesek voltak a felügyelőnek az egyh. ker. gymnáziumokra ezekben minden irányú tapasztalataira vonatkozólag tett előterjesztései, melyek több pontban mélyreható megbeszélésekre adtak alkalmat. A délutáni 1/2 óráig tartott gyűlés ezen egy, de mindenesetre

nagyon fontos tárggyal foglalkozhatott csupán. A gyűlést 3 órakor folytatják.

— **Városi hivatalos órák megváltoztatása**
A Hungáriában elhelyezett városi hivatalok munkaidejét a tanács, amiatt, hogy ott a mérnöki hivatal kivételével gázvilágítás nincs bevezetve, tegnap tartott ülésében további rendelkezésig oly módon állapította meg: má-tól kezdve d. e. 8 órától 12-ig, d. u. 2-től 4-ig tart. Ez idő szerint a Hungáriában a következő hivatalok találhatók: mérnöki hivatal, adóügyosztály az adókövetéssel, számfeltekkel, adópénztárral, illetéknyilvántással, árvaszék és gyámpénztár és a legelőkövető hivatal. Az árvaszék azonban a képviselőválasztások után visszahuzerkodik a városházához. Az árvaszéki irattár pedig már a jövő héten helyiséget cserél. Az adókamatszámítók tágas szobáját foglalja el.

— **Polgári fakompetencia.** Ma még meleg sugarakat szór a hulló sárga levelektől borított földre le a nap s a legújabb divat őszi felöltői csak elvétve tűnnek fel az eleven déli korzón. De már rohamosan közelednek a hűvös, hideg napok s az arezokat reggelenként pirosra festő északi szél dér és fagy, hó és jég előhírnöke gyanánt suhan a ritkuló lombokon keresztül. A gondos és előrelátó városi tanács is érzi, hogy a védőszárnyai alá huzódó polgárság rövid idő múlva meleg ruha és fűtött kályha után áhitozik s mátl fogva megnyitja az epreskert mellett elterülő faraktár sorompóit, hova egész nyáron keresztül gőz erővel hordták össze a Cserén letarolt tüzelő anyagot. Rengeteg fátömeg hever hosszú sorokban elnyújtózkodva túl a Pavillon kaszárnyán. Osi jusson ötezer öl fa jár a halandó emberiség ama szerencsés részének, a mely belvárosi házzal bíró polgárságnak neveződik. Egészen ingyen kapják a juss szerint, csak azt kell megtéríteniök a nemes város házi pénztára részére, amibe egyegy öl fa levágatása, az erdőről a város alá beszállítása és raktározása kerül. A mostani viszonyok okozták, hogy a termelési ár ölenként kilencz forintra emelkedett. De még így is olcsóbb, mint azoknak, akik 12 frtért kaphatják meg ugyanazon minőségű fát. Ezen polgári fa kompetencia mátl fogva váltható ki 9 frtjával, a házi pénztárnál.

— **Új lap a vármegyében.** Hajdúvármegyében, új lap indul meg társadalmi és szépirodalmi tartalommal. Eröss Lajos p. ladányi ev. ref. lelkész, jeles egyház író szerkeszti. Az új lap, melynek „Püspök Ladány“ lesz a című legközelebb megjelenik.

— **Műkedvelő előadás a róm. kath. leányiskolában.** A debreczeni róm. kath. leányiskola növendékei e hó 18-án dr. Wolafka Nándor v. püspök plébános névnapja alkalmából ünnepséget rendeznek, a melynek keretében üdvözlik a v. püspök plébánost is. Az ünnepségre a következő meghívókat küldötték szét. A debreczeni r. k. elemi leányiskola ő méltósága dr. Wolafka Nándor v. püspök plébános ur névnapja alkalmával, f. év okt. 18-án d. u. 6 ó. azelemi leányiskola termében ünnepséget rendez, melyre a czimzettet tisztelettel meghívja a rendezőség. E meghívó csupán a czimzettnek szolgál be-lépti-jegyül. Az ünnepélyen műkedvelői előadások is lesznek, a melyeknek szereplői a leányiskola növendékei közül kerülnek ki. Itt adjuk a teljes műsort: *Üdvözlő ének*, ének. *lik az V. és VI. oszt. növendékei. A lourdesi pásztorleány.* Színmű 4 felvonásban. Németből fordítva Weisenhofer Róbert után. Személyek: Bernadette, lourdesi pásztorleány — Görög Berta, Lujza, ennek anyja — Szmracsányi Margit; Eleonora, walcheimi hercegnő — Szmracsányi Ilona; Zsófia, Elza, gyermekei — Farkas Viola, Kubay Mariska; Anna, nevelő — Havi Rózsa; Emma, Sarolta, Amália, Józsa, Margit, Ilona lourdesi kis lányok — Szarukány Lili, Réthy Mariska, Engeszer

Janka, Donogán Katicza, Pongrácz Miczi, Zsiray Antónia; Elnök — Csillag Irma, Zászlóvivő — Nyilas Ilona, Fehér urnő — Török Erzsike, Órangyal — Tóth Annuska. Angyalok: Papler Erzsike, Patay Etelka, Kurián Margit és Ujváry Margit. — A nagyapó öröme. Előkép a magyar népeletről. Nagyapó — Paraszka Erzsike, Nagyanyó — Szmeccsányi Margit, Meny — Nyilas Ilona, Unokák: Zsun Rózsika, Pongrácz Miczi, Engeszer Ilonka, Titz Lajos, Tóth Annuska és Kiss Mariska. — „Áldás”, alkalmi előkép. Áldástkérő alakok: Hrabéczy Anna, Vámos Stefi és Friedl Ida. Áldó alak: Török Erzsike. Az áldás személyesítői: Torday Margit, Spiegelhalter Laura, Szuhán Bella, Tóth Jolán, Bárdos Mariska és Tóth Anna. Üdvözlő beszéd, mondja: Görög Berta.

— **A féltékeny férj.** Sajnálatra méltó sok szegény asszonynak sorsa, szenvedése. Rézszege, brutális férjek embertelenül bánnak velük s gyakran életük is veszedelemben forog. Így járt Mór Istvánné is, a kinek gyötrelme és rettegés az élete egy durva ember mellett, akihez sorsát kötötte. Tegnap is Serház-utczán mosott napszámba aboldogtalan asszony, midőn éles baltával odament a férje, berugott állapotban s agyon akarta ütni. Ráfogta feleségére, hogy azért ment csak Serház-utczára, mert ott katonák vannak közel. A féltékenységekben dühöngő embert, nagy nehezen megírték, azután lezárták a dutyiba.

— **Templomszentelés.** A patóházi ev. ref. egyház millennárius új temploma és tornya felszentelési ünnepélyét ünneplő vasárnap e hó 11-én több mint 5000 főre tehető közönség jelenlétében. A szertartást Kiss Aron püspök szívéhez szóló imája nyitotta meg. Egyházi beszédet Bartók Jenő dr. debreczeni tanár mondott, Bartók László patóházi ev. ref. lelkész az egyház történetét olvasta fel, a keresztelési szertartást Sátor Dávid sz. váraljai lelkész végezte, Benesik István esperes és Soltész János ombodi ref. lelkész pedig urvacserát osztottak. Azoknak a hallgatónak, kik a templomba nem juthattak, a templom előtti téren Papolezy Zoltán apai ref. lelkész tartott egyházi beszédet. A szertartás bevégeztével az e célra felállított nemzeti színű drapériával bevont s nemzeti zászlókkal és tölgygalylyal díszített sátorba vonult a díszes közönség diszlakomára. A 100 terítékű banketen az első felköszöntőt az ősz püspök mondta a királynak. Este pedig táncmulatság fejezte be a felavatást. A díszes templomot 10000 frtnyi költséggel építette a kisdud patóházi ev. ref. egyház, amely nagyszámú oláh lakosság közt alig 300 lelket számlál. Kiss Aron püspök, akit a megérkezéskor diadal kapuval fogadtak, Tóth Mór földbirtokos, e kisdud egyház főgondnokának vendégszerető házában volt szállva.

— **Egy veszett eb garázdálkodása.** Rémes garázdálkodást követett el tegnap délután Pinczés Jakab czuczai tanyáján egy nagy veszett komondor. A kutya a vele játszadozó kis tanyai gyermek orrát és karját marta meg legelőször, majd a segítségére siető Pinczés Jakabot harapta meg a jobb karján. Ekkor a veszedelmes állatot üzöbe vették, az istállóba menekült s ott több lovat és tehenet is megmarta. Az egész cselédség talpon volt s csak nagy nehezen sikerült a kutyát agyonütni. A kutya hulláját ma délelőtt boncolta fel Szathmáry János állatorvos, Körner Gyula mezőbiztos közbenjöttével. A sebesülteket felszállítják a budapesti Pasteur intézetbe.

— **A főiskolai gyorsíró egyesület** tegnap délután 5 órakor tartotta 20-ik alakuló gyűlését.

Megválasztották elnöké: Polgár Kálmán 2. jh., főjegyző lett: Madarasy Gyula 1. jh., aljegyző: Simon Imre VII. o., pénztáros: Kovács István VII. o., könyvtáros: Cziriák Gyula 1. jh., választmányi tag a theológiáról: Bokor Sándor 1. th., Cziriák Béla 1. th., a jogról: Mohácsi János 1. jh., Jákó János 1. jh., a gymnasiumból: Borus Béla VIII. o., Herdliczka Ernő VII. o. Tanfolyamvezetők: Polgár Kálmán haladók és gyakorlóké, Madarasy Gyula és Kutassy Sándor a kezdők. Az órákat még ezután állapítják meg a hallgatók vezetőikkel, felhívják azért az olvasóinkat, kik a gyorsírást megtanulni óhajtják, hogy e szándékokat Polgár Kálmán elnöknel mielőbb jeleljék be. A tandíj 3 frt egész évre. Hetenként 2 óra lesz. A tandíj fejében tankönyvet, s annak idején olvasókönyvet is kapnak a hallgatók.

— **Katonai felülvizsgálat.** A helybeli katonai állandó vegyes felülvizsgáló bizottság ma délelőtt tartotta meg a Pavillon laktanyában október havi rendes ülését, a melyen a polgári hatóság részéről gróf Dégenfeld József főispán és Dr. Medve Zoltán voltak jelen. Előállítottak két szabolems megyei legényt és tizenhatsz ujoncot a 3-ik honvédegyalozredtől, a kiknek legnagyobb részét felmentették a tényleges szolgálat alól.

— **Dalestély.** A debreczeni ács-íjáságelében alakult dalkör 1896. évi október hó 24. szombaton, a „Margit“-fürdő villanyvilágított dísztermében társasvacsorával és tánczsal egybekötve zárkőri dalestélyt rendez a következő műsor mellett: 1. Szózat Egressi Bénitől. 2. Népdalegyleg „Falurössza“ népszimfőből Megyesitől. 3. Tihanyi echo, átírta B. L. 4. Nemzeti induló Zsaskovszkitől. Belépti-díj: személyenkint vacsorával 1 frt., vacsora nélkül 1 korona. Felülízetések a dalkör-alap javára köszönettel fogadtak és hírlapilag nyugtáztak. A zenét Veres Tóni jóhírnevű zenekara szolgáltatja. Alapító és pártoló tagok szabad jegyeiket használhatják. Alapító és pártoló izek este a pénztárnál lesznek kitéve. Ételekről és italokról a dalkör elnöksége gondoskodik. Kezdeté pont 8 órakor.

— **Segély a szűkölködőknek.** Lapunk szombati számában megírtuk, hogy Braun Márton és családja a legnagyobb nyomorúsággal küzdök, egyben felhívtuk a közönséget némi segély nyújtásra. Az első adományt, 1 frtot Müller O. fizette le lapunk kiadóhivatalában.

— **Az ősi virtus.** A tegnapelőtt tartott dévaványai országos vásárból írják lapunknak a következő véres eset híret: Körösladányi születésű Cz. Szabó József, aki csak néhány nappal szabadult haza Debreczenből a honvédségtől, szüleivel és testvéreivel ruhaneveket vásárolt. Vásár után szülei haza indultak Ecseg pusztára, ahol dohánysok; ő pedig öcscsével betért egy vásári korcsmába áldomást inni. Odabent találkozott volt iskolatárával Vad Ferenczcel, aki többet magával sörözgetett. A két legény közt régi harag volt s Vad Ferencz szemrohánnyással fogadta Szabót, amint meglátta. Ez mint kiszolgált katona nem hagyta magán száradni a sértegetést. Bot nem volt nála, sem az öcscsénél, csak egy jóféle turi bicska. Mikor Vad Ferencz neki rontott, Szabó a bicskát rántotta elő s azzal 12 cz. m. hosszú vágást ejtett a Vad hasán, egészen a bélhártyáig, czimborájának Tóth Andrásnak pedig a vállába vágta. A Vad Ferenczcel levő többi legények bosszút lihegve rontottak a két Szabó fiura s mindkettőt összevissza törték, arczukat, fejüket, karjukat csizmasarokkal ismeretlenül rugdosták. Rendőr, csendőr nem volt jelen. Később találták meg a két összeszúzott Szabó testvért, kiket kórházba vittek. — Józsefhez nem bizik az orvosi vizsga. Vad

Ferenczet és Tóth Andrást pedig haza szállították. A csendőrség később kilencz legényt fogott össze.

— **Egy csók miatt.** Floridában, mint egy angol újságban olvassuk, megrendítő eset történt a napokban. Egy farmernél nagy társaság volt együtt. Zalogosdit játszottak s Moore Julia, a farm legszébb és leggazdagabb leányának egy csókkal kellett volna kiváltania a zalogát egy fiatal embertől. A leány a csók előtt a kert bokrai közé szaladt, a fiatal ember utána. Egyszerre velőtrázó sikoltás hallatszott a bokorból. A fiatal ember oda szaladt és rémületes látvány tárult a szeméi elé. A leányt egy párducz földre tepert és kegyetlenül marezangolta. A társaság a segélykiáltásokra szintén oda szaladt s a párducz, a mikor megpillantotta a közeledő embereket, egy pillanat alatt eltűnt a sűrűben. A szép leány, kinek nyakát és mellét rettenetesen összemarezangolta a vad állat, rövid idő múlva meghalt.

— **Tanuló keresetlik** egy a f. év nov. 1-én megnyitandó, tisztán csemege- és fűszerkereskedésbe, oly debreczeni család fia, — ki étkezéssel és lakással otthon láttatnék el, jó bánásmód biztosítatik. Czím a kiadóhivatalban.

— **Az ezredéves kiállítás** alkalmából nagy kitüntetésben részesült Szigeti Lajos szíjgyártó, cs. és kir. udv. szállító, ki 18 év óta kitűnő gyártmányaival a legnagyobb megelégedést vívta ki úgy a hazai, mint a külföldi gazdaközönségnél. A ki jót és szépet jutányosan akar beszerezni, az Szigeti üzletét (Budapest, Múzeum körút 10) keresse fel, hol diszbandérium nyeregszerekből is nagy készlet van és ezek kölcsönbe is kaphatók.

Táviratok.

— *A Debreczeni Ellenőr* saját tudósítójától. —

A főherczegnő esküvője.

Budapest, október 15. Párisból jelentik, hogy Mária Dorottya főherczegnőnek az orleansi herczeggel való esküvőjén tanuk a chartresi és Aumale herczegek lesznek. Vernon szobrász az esküvőre emlékrmet készít a mátkapár arczképével és a Habsburg meg az orleansi házak czimereivel. Az érme a lakodalmi vendégeknek van szánva.

Lajos Viktor főherczeg a vörös kereszt-egyletben.

Budapest, október 15. Lajos Viktor főherczeg a vörös-kereszt-egylet új védnöke ma meglátogatta az egyletet. — Beható szemle után megelégedését fejezte ki a tapasztaltak felett.

Szilágyi Dezső Pozsonyban.

Budapest, október 14. Szilágyi Dezső ma délen Pozsonyba érkezett. A szabadelvű párt nevében Eszterházy István gróf üdvözölte. Szilágyi délután 4 órakor tartja meg beszámoló beszédét.

Mészárlás a messze keleten.

Budapest, október 15. Bombayból távirják, hogy a marry törzsbeli indusok megtámadták a clupteai vasut mentén Szanari állomást s az összes hivatalnokokat és a munkásokat leölték.

Törvénytörés.

* **Megvesztegetéssel vádolva.** Gáspár János bősziroményi fogházort azért fogta bünperbe a kir. ügyészség, mert a mikor a múlt év nyarán Csikos Márton a két hónapi rabságot szenvedte, Csikos Mártonné kérelmére a rabságban lévő férjnek reggelenként jóféle pálinkát, meg

szűz dohányt rendszeresen beadogatott. Az is igaz, hogy Csikosné kérelmét 17 tojással meg 50 krajczárral támogatta sőt azonfelül két héten át még másfél liter tejet is hordott Gáspárné asszonynak. Két hétnél tovább azért nem tartott a jóvilág, mert Gáspárné ekkor már tyukot és 5 frtot is kért, mit azonban Csikosné sokalván, kereken megtagadott. Az asszonyok ezen összekaptak s ebből került napfényre a turpisság. A végtárgyaláson Igyártó Sándor elnökölt; előadó Hoffman József, szavazó bíró Patay Ferencz volt; a jegyzőkönyvet Öreg Béla vezette; a a fogházort dr. Bakonyi Samu, Csikosné dr. Kardos Samu védelmezte. A kir. ügyészséget pedig dr. Gáll Endre kir. alügyész képviselte. A bizonyítási eljárás befejezte után a kir. ügyész Gáspár János ellen a btkv. 467. szakaszába ütköző 5 évi fegyházzal büntethető passiv megvesztegetés büntette miatt; Csikosné ellen pedig a btk. 470 sz. ütköző aktív megvesztegetés miatt emelt vádat s kérte mindkét vádlott szigorú megbüntetését. Ugy dr. Bakonyi Samu, mint dr. Kardos Samu előadott védbeszédökben amaz álláspontra helyezkedtek, hogy a Csikosné által felajánlott és Gáspár által elfogadott csekély ajándékok a megvesztegetés jellegét magukon nem hordják. — Azon körülmény pedig, hogy a fogoly ott bent kedélyesen pityizálgatott és pipázgatott, lehet szabálytalanság, vagy fegyelmi vétség, de semmi esetre se olyan súlyos büntetendő tett, minőnek azt a közbíró minősíteni akarja, miért is kérék mindkét vádlott teljes felmentését. A kir. törvényszék rövid tanácskozás után mindkét vádlottat teljesen felmentette, de a Gáspár ellen fenforgó fegyelmi vétség miatt a iratokat a kir. ügyészséghez áttétetni rendelte.

* **Csődnyitás.** *Buzágh* János debreczeni férfi divatárus ellen a kir. törvényszék saját kérelmére tegnap elrendelte a csődöt. Csődbiztosul Dr. Vass Antal törvényszéki bíró — tömeggondnokul Dr. Kardos Samu neveztetett ki. Bejelentési határidő 1896. Decz. 15. — Felszámadási határidő Decz. 24-ike.

A millenniumi törvény fába égetve.

Ama sok fontos momentum között, amely a millenaris esztendőhöz fűződik, van egy különösen nevezetes, amelynek létrejöttében a magyar államéletnek legfontosabb két tényezője: a király és az országgyűlés egyaránt részt vettek. Ez az 1896. évi VII. törvényzikk, amely törvénybe igatja a millenniumot és ez által maradandóságot, a későbbi nemzetre is kiható jelentőséget biztosít neki. Magyar törvényt aligha hatotta át ennyire a nemzeti szellem. A bekezdésben pedig ki van mondva, hogy maga a törvényhozás is a gondviselés iránti háláérzés kifejezésének, tehát imának tekinti ezt a törvényzikket. Olyan imának, a melyet minden magyar jól ismerjen, folyton maga előtt lásson, hogy felbuzduljon látásán a honszeretet érzésére és a haza boldogulását, felvirágzását célzó tettekhez.

Az ilyen „imának“ kell, hogy méltó kerete is legyen és ez indította Spitzer Márk budapesti lakost arra, hogy az 1896. évi VII. törvényzikket díszes és stilszerű keretben, jelentőségéhez méltó alakításban vigye a magyar közönség elé. Hántott fába égetett domborművet, első rangú művészek alkotását, a maradandóság minden kellékével ellátva kap kezéből a magyar közönség. Árpád a honalapító vezérré avatása balról, remek kivitelű szobrászati koncepcióban, jobbra cserfa koszoru keretében a legalkotmányosabb fejedelem képmása, a melynek viszont

mintegy talapzatul szolgál az 1896. évi VII. törvényzikk szószerinti szövege, legalul pedig a szent korona, nemzeti alkotmányos létünk többi jelvényeivel: ime, ez az emlék amit ő a millennium esztendőjéről nyújt!

Alig képzelhető ennél alkalmasabbat olyan magyar hajlék számára, a hol a honszeretet, a hűség király és haza iránt tanyát ütöttek. De még nagyobb jelentősége van iskolákra, tanintézetekre, hivatalos helyiségekre nézve.

Nemesak szép és alkalmas ez az emlék, de olosóságánál fogva mindenki által beszerezhető.

Ezen 61 ctm. magas 47 ctm. széles, hántott nyárfába égetett dombormű munka kerettel együtt 6 frtért megszerezhető a *Csokonai* nyomda és kiadó részvénytársaság irodájában, a hol a pompás kivitelű kép megis tekinthető.

Urak verekedése az utcán.

— A megvert Papp Elek. —

Az ököljog véres brutális réme mintha visszatérőben volna a sötét középkorból. Annak egyik szerencsétlen áldozatát a Csesznák által lelőtt Svastics Imrét még alig földelték el és már ujabb ehez hasonló botrány történt. Budapest legnépesebb utcáján világos nappal kelt egymásra birokra két uri ember, *Papp Elek* a nádudvari kerület szélső baloldali képviselőjelöltje és *Éles Gusztáv* tekintélyes ügyvéd. Már tegnap jelentettük röviden, hogy duhajkodó paraszt legények módjára véresre verték egymást a nyílt utcán és talán halállal végződik a botrány, ha a rendőrség idejekorán közbe nem lép és el nem választja őket.

A nagy szenzációt keltő botrány részleteiről a következőket írják Budapestről:

Tegnap délben pont tizenkét órakor a népszínház mellett levő „Hazám“ kávéház előtt *Pap Elek* volt orsz. képviselő és *Éles Gusztáv* fővárosi ügyvéd véres verekedést rogtönöztek. Régen haragudtak már egymásra. *Éles* ugyanis azt hitte, hogy *Pap Elek* intrigált ellene, mikor a gazdák és iparosok hitelszövetkezeténél viselt igazgatói állásától felmentették. Bünvádi feljelentéssel és hírlapi támadásokkal igyekezett ezért *Pap Eleket* bosszút állani, utóbb pedig fenyegető leveleket küldött hozzá, hogy vigyázzon az életére.

A régi ellenségek ma azután véletlenül találkoztak az utcán. A mikor *Éles* a vele szembe jövő *Pap Eleket* meglátta, hirtelen felragadta esernyőjét és tajtékzó dühvel úgy vágott azzal a fejére, hogy a *fejbőrét végig hasította*. Azután az arczán is végig vágott az esernyőjével.

Pap Elek erre minden erejét összeszedve úgy vágta *Élest* a kávéház falához, hogy az egy percze eszméletét veszítve összeesett. Csakhamar azonban feltápázkodott és újra *Pap Elekre* vetette magát. Erre leirhatatlan botrány következett a nagyszámu összesződült utcai nép előtt. A földhöz vágták egymást és hol az egyik, hol a másik feküdt alul. *Valósággal hemperegtek a földön, a hol ütöttek, rugták, harapták egymást vad ordítással*. Mindegyikről csurgott a vér, de azért a vadállati ütlegelésnek nem szakadt vége.

Vége is a rendőrök és hordárok léptek közbe és elválasztották egymástól a vértócsában fetregő ellenfeleket, akiket rongyokra volt szaggatva a ruha.

Mindkettőnek súlyos sebeit a gyorsan előhívott orvosok kötötték be és részesítették az első segélyben.

Az arculvert *Pap Elek* tegnap sege dékeket küldött *Éleshez* és provokáltatta.

Eles azonban a lovagias elégtételadást megtagadta azon az alapon, hogy *Pap Elek* képviselőjelölt ur ellen *sikkasztás, csalás, okirathamítás és hamis eskü* miatt több rendbeli bünvádi eljárás van folyamatban s ezenkívül több elintézetlen lovagias ügye is van. Eppen azért becsület bíróság döntését követeli arra nézve, hogy *Pap Eleknek* ilyen körülmények között adhat-e valaki lovagias uton elégtételt.

Közgazdaság.

A termelvény megosztás és a nyerevényben való részesülés a mezőgazdaság terén.

Gillman és Katscher Lipót után.

Hajdu József.

I. A termelvény megosztás.

(Folytatás.)

Korábbi időkben nagy mérvben kötöttek ily társas szerződések s a világ minden részében. Előnyeik nagyobbak, mint a mai bérrendszernek, a melynél sok vitás kérdés és panasz merül fel, és ezek szerint nem lehet azon esodálcokozni, hogy még manapság is meplehetősen el vannak terjedve. Amerikában, főleg a rabszolgaság alól felszabadult négereknél tapasztalható ez legjobban és ita termelvény megosztás rendszerint a földnek a munkás részére való megszerzését vonja maga után. A mint a polgárháboru az Unio déli államaiban 4 millió négert szabadított fel a rabszolgaság járma alól, a gazdasági üzemek ezen módja csakhamar igen nagymérvet kezdett öltetni. Az olosó rabszolga munka megszüntével a legtöbb ültetvénynél hiányzott a modern bérrendszer bevezetéséhez szükségeltető pénz; de épen ugy nem állt módjukban a felszabadultaknak az esetleg bérbeveendő földekért a haszonbér összegét készpénzben kifizetni. De miután a két párt közül egyik sem akart éhen halni, nem volt hát más természetesebb mód a viszonyok mikénti alakulására, mint az, hogy az ültetvényesek az egykori rabszolgáknak kisebb farmokat félhaszonbérbe adtak. Az is gyakori esetek közzé tartozott, hogy dél-carolinai földbirtokosok gyapotültetvényeket acerenként 60—150 font pamutnak megfelelő szoros deputát, avagy georgiai rizstermesztők földjeiket 7 fontnyi rizs átszolgáltatása ellenében adták ki haszonbérbe. Ez azonban nem volt igazi, termelvény megosztáson alapuló szerződésnek tekinthető, hanem közönséges bérbeadásnak, egyelőre meghatározott bérösszegért, azon különbséggel, hogy ez nem készpénzben, hanem bizonyos mennyiségű természetbeniekben teljesített. — Ilyetemi egyezmény nem rész társas viszony, mert a földbirtokost megillető rész ilyen módon nem ingadozó. Minél gazdagabb volt a termés a a déli tartományokban, annál általánosabbá vált ezen bérbeadási módozat — készpénz, a vagy természetbeni deputát ellenében — a félhaszonba rendszer helyett, sőt igen sok néger jutott ama kellemes helyzetbe, hogy az előbb csak haszonbérrel földet később megvásárolhatta.

Az északamerikai Unio Dél-Atlanti államai legtöbb vidékein másképp alakult a termelvénymegosztás. A gazdasági tevékenység eredménye ugy is különös előszeretettel három egyenlőrésze osztatott fel, a melyből egyrészt a földbirtokost, egy a fundus instructus tulajdonosát és egy a földművelőt illette. Nagyon természetes, e szabály sem nélkülözött eltéréseket, a melyeket a talaj minőség és egyéb helyi viszonyok befolyásoltak. Így pl. az a gazda, aki a gabonatermés

egy harmadrészét kapja, a gyapottermésnek csak 1 ötödörész élvezetében részesül. Észak-Carolinában a földbirtokok sikkalajért a felét, halmos területekért 1 harmadát követelik a természetbeni jövedelemnek. A Golfállamokban a termelvény megosztás kevésbé volt szokásban, mint az Atlanti ocean partvidékein. A bérlő, a ki munkáját egyedül végezte 2 ötödöt, avagy felét kapta a termésnek; ha egyszersmind jószágait és a szükséges eszközöket is rendelkezésére bocsátotta, úgy a gyapottermés háromnegyed, és a gabnatermés két harmadrészére tartott igényt. A cukorültetvényeknél Louisianában a termelvénymegosztás nem vált be és így csakhamar a tiszta hasznóbér lépett helyébe. A rizsföldök bérlője, a kinak az öntözgetésekről is kellett gondoskodnia, egyharmadát kapta a termésnek; ha ezenkívül a veteménymagvakról is ő gondoskodott, úgy az öt megillető része egy félre emelkedett. Ha a exasi bérlő a fundust maga szerezte meg, úgy a gyapot háromnegyedét és a gabna kétharmadát tarthatta vissza a maga számára, egyébként mindenképp csak a felét. Kentucky dohánytermelő kerületeiben a földbirtokos a termés felét kapta; ezen állam egyes vidékein a buza után is a felét.

(Folyt. köv.)

Érték-tőzsde.

A debreczeni „közgazdasági bank részvénytársaság” közlése. 1896. október hó 15-én.

Allamadésság :		
Magyar aranyjárdék 4%.	121.70	122.30
„ vasuti beruházási k. 4%.	122.—	123.—
„ koronajárdék 4%.	99.15	99.65
„ regále vált. k. 4%.	100.—	101.—
Osztrák aranyjárdék 4%.	122.25	122.75
Egységes államkötvény 4%.	101.25	101.75
Tisza-szegedi 4%-os nyer.-sorsj.	138.—	139.—
Részvények :		
Magyar hitelbank részvény	400.75	401.26
Osztrák hitelbank részvény	365.80	365.50
Magyaripar-és keresk. bank. r.	104.50	105.—
Sorsjegyek :		
Magyar jelzálogbank 4%-os sorsj.	121.—	122.—
„ 3-os	104.—	105.—
Osztrák földhitel sorsjegy 3%-os	115.50	116.50
Magyar vöröskereszt sorsjegy	10.—	10.40
Osztrák	18.—	18.40
Olasz	11.50	12.—
Bazilika sorsjegy	6.80	7.10
Jó-sziv	3.—	3.30
Pénzszemek :		
Cs. és kir. arany	5.62	5.68
20 markás arany	11.75	11.79
20 frankos arany	9.53	9.57
1 Sovereigns	11.—	12.03

Debreczeni piac.

Hiti vásár október 13.

Gabonavásár.

Buza, piacra hozatott 1876 kgr. I. rendű 6.40, II. r. 6.30, III. r. 6.20.
 Rozs, piacra hozatott 2031 kgr. I. rendű 5.50, II. r. 5.45, III. r. 4.40.
 Kétszeres, piacra hozatott 1694 kgr. I. rendű 5.70, II. r. 5.65, III. r. 5.60
 Árpá, piacra hozatott 2085 kgr. I. rendű 4.50, II. r. 4.45, III. r. 4.40.
 Zab, piacra hozatott 1867 kgr. I. rendű 5.20, II. r. 5.10, III. r. 5.00.
 Tengeri, piacra hozatott 2958 kgr. ó-tengeri I. rendű 4.70, II. r. 4.65, III. r. 4.60. Uj tengeri I. r. 3.70, II. r. 3.65, III. r. 3.50.
 Köles 5.—, 4.90, 4.80.
 Köleskása 13.—, 12.50, 11.50.
 Burgonya 2.00—1.60

Piaci árúcsikkek :

100 kilónként: Bab fehér 8—10.00, babsárga 7.50 burgonya 1.80, sódarabos 11.00, só darált 12.00, disznózsír 63 frt, széna I. rendű 2.00, II. r. 1.70, III. r. 1.60, szalma I. r. 60 frt. II. r. 40, szalonna sós 56—58 frt, szalonna sótlan 55 frt, háj 52 frt, nyers faggyu 22 frt, szappan 18.50 frt, aszalt szilva 16—28 frt, borsó 16.50 frt, lencse 19.50 frt, rizs 18 frt, pirszén 2.20, salgótarjáni 1.50, szalonkőszén 1.80, árpakása 14.50

Kilonként: Árpakása 16 —, kr. aszaltszilva 18 kr., asztali dara 16 kr. burgonya 3 kr., borsó szepességi 16 kr., szatmári 10 kr., bab fehér 10 kr., sárga 9 kr., disznó-zsír —, ezukor 48, irós-vaj 1 frt — kr., köleskása 12 kr., lencse szatmári 20 kr., szepességi 24 kr., liszt Nr. 1. 13 kr., Nr. 2. 12 1/2 kr., Nr. 3. 12 kr., Nr. 4. 11 1/2 kr., Nr. 5. 11 kr., Nr. 6. 10 1/2 kr., olvasztott vaj — kr., só darabos 11 kr., darált 12 kr., rizskása 20 kr., szappan 24 kr., szalonna sós 64 kr., sótlan 60 kr., kávé 2 frt — kr.

Literenként: Tej 10 kr., tejfel 40 kr., aszalt-szilva 15 kr., petroleum 20 kr., borsó 12—14 kr., lencse 10—12 kr., bab 8 kr., köleskása 10 kr.

Tüzifa: 4 köbméter tölgyfa 12 frt bükkfa 13 frt, nyárfa 7.50 kr., fafelvágás 2.40 frt, beszállítása 1.20 kr.

Allatvásár.

Ló felhajtattott 450 db., elkelt 290 db. Marha felhajtattott 583 db., elkelt 312 db. Sertés felhajtattott — db., elkelt — db. Sovány 6—12 hónapos — frt. Egy éves—másfél éves — frt. Másfél éves—kétéves — frt. Öreg sovány — frt. Kövér kilója — kr. Uj szalona 56—57 kr., Juh és birka felhajtattott — db. elkelt — db.

Egy pár hizott ökör 200—350 frt tehén 100—200 frt, hizott tehén bornyával 120—240 frt, fejős tehén bornya nélkül 100—200 frt, meddő tehén 120—200 frt, I. r. jármos ökör 350—400 frt. II. r. jármos ökör 250—300 frt, tinó 120—160 frt, üsző 100—130 frt. rugott üsző bornyu 40—70 frt, ökörbornyu 40—70 frt. Egy pár anya birka —, egy pár magyar juh —, egy pár ürü birka —, egy db. bika 60—300, egy db. jó igás ló 50—300.

Husárak: Marhahus —, 40, 44, 50, 52, 54, 56, 60 kr. Bornyuhus 44—50 kr. Sertés-hus 52, 56, 64 kr. Juhhus 32—36 kr.

Napszámárak: Havi átlag, férfi ellátással 55 kr, ellátás nélkül 85 kr. nő ellátással 30 kr, ellátás nélkül 50 kr, gyermek ellátással 20 kr, ellátás nélkül 45 kr.

Budapesti gabona-tőzsde.

Budapest, október 14.

Buzát ma szorgosan kínáltak, a kereslet kedvező volt. Elkelt szilárd irányzat mellett 50.000 mm. 5—7 1/2 krral magasabb áron.

Egyéb gabonaneműekben rozs jó kereslet mellett 5 krral szilárdabb lett, minden más változatlan maradt.

Eladatott :

Buza. (Idei.) Tiszav.: 1200 mm. 81. kg. 7.80 frt. 100 mm. 81. kg. 7.75 frt. 100 mm. 81.5 kg. 7.80 frt. 400 mm. 80. kg. 7.80 frt. 300 mm. 80. kg. 7.80 krt. 800 mm. 80. kg. 7.65 frt. 200 mm. 78. kg. 172 1/2 frt. 100 mm 80.5 kg. 7.55 frt.

Zab : 5.60—6.05.

Rosz : 0.—0.—.

Natáridő-üzlet.

Az irányzat szilárd volt, jó forgalom mellett az árak emelkedtek. Hivatalos felmondások 16000 mm. buza és 1000 mm. rozs. október 19-iki átvételre.

Hivatalos zárófolyamok déli 1 órakor.

		frt
Buza szept.-októberre	1896	7.47—7.49
„ maj.-juniusra	1896	7.76—7.77
Rosz tavaszra	1896	6.70—6.72
„ szept.-okt.-ra	1896	6.48—6.50
Tengeri máj.-jun.-ra	1897	4.10—11.—
„ szept.-re	1896	—.—
Zab máj.-jun.	1896	5.91—5.95.
„ szept.-okt.	1896	5.61—5.62
Repcze aug.-szept.	1896	—.—

Zárlat 4 óra 30 perczkor :

		frt
Buza 1896. őszre		7.52—7.53
Rosz 1896		6.48—6.50
Tengeri 1896 aug.-szept.-re		0.—0.—
Zab 1896		5.64—5.55

Sertés piac.

Kőbánya, október 14.

Magyar elsőrendű : Öreg nehéz (páronkint 400 klgron felüli sulyban) — krtól — krig., Öreg közép (páronkint 300—400 klgr sulyban) — krtól — krig. Fialat nehéz (páronkint 320 klgron felüli sulyban) 55 krtól 56 krig. Fialat közép (páronkint 251—320 klgr. sulyban) 54 krtól 55 krig. Fialat könnyű (páronkint 250 klgrig terjedő sulyban) — krtól — krig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 klgron felüli sulyban) 52 krtól 53 krig. Közép (páronkint 220—280 klgr. sulyu) 43 krtól 44 krig. Könnyű (páronkint 220 klgrig terjedő sulyban) 43 krtól 44 krig. Sertéslétszám 1896. évi október hó 12-ik napján volt készletben 6068 darab. 1896. évi október hó 13-ik napján felhajtattott 49 darab, 1896. október hó 13-ik napján elszállított 510 db. 1896. évi okt. hó 13-ik napjára maradt készletben 5770 db. — A hizott sertés üzletirányzata lanyha.

Szerkesztői posta.

Z. urnak. Helyben. Beccses soraira válaszulva arról értesítjük, hogy ez idő szerint a kívánt állás nem üres. Üresedés esetén legott küldünk értesítést. A tárczát köszönettel vettük.

Föl a lobogóval. Mivel komoly hang helyett gunyolódás van a cikelyben, nem közzölhetjük azt. — Átsimitva és aláírva inkább.

X-y. A szerkesztő pár napig távol lesz, de lapunk főmunkatársa Z. ur, mint a ki ez idő alatt felelős lesz a szerkesztésért, szívesen ad felvilágosítást.

Debreczeni. Személyi vonatkozások lévén a cikelyben, félretettük.

Dr. K. A. Urnak. Helyben. Véleményünk szerint a cikely jöhet. Tessék a dolgot Z. urral megbeszélni.

Érdoklódó. Helyben. A tisztántuli ev. ref. egyházkerület új főgondnokáról a fővárosi lapokban megjelent életrajzi adatokat lapunk főmunkatársa írta és küldötte be, mint azok rendes debreczeni levelezője.

Debreczeni városi színház.

Folyó szám 20. Bérlet 13. sz.

Csütörtökön 1896. október 15-én,

itt másodsor :

A századvégi leányok.

Színmű 4 felvonásban. Irta: Marcel Prévost.

Holnap, pénteken, 1896. október 16-án, este 6 órakor gyermek-előadásul, leszállított helyárrakkal :

Hüvelyk Matyi.

Látványos tündérrege 4 szakaszban, dalokkal és tánczcal.

Kiadó és laptulajdonos :

„Csokonai” nyomda és kiadó részvénytársaság.

Felelős szerkesztő : Kenez Akos.

Selyem-damasztok

65 krtól. 14 frt 65 krig méterenként — valamint fekete, fehér színes Henneberg-selyem 35 krtól 14 frt 65 krig méterenként sima, csikos, koczkázott, mintázott damaszt s. a. t. (mint egy 240 különböző minőség, 20°0 szín és mintázatban s. a. t. a megrendelt áru postabér és vámmentesen a házhoz szállítva minákat postafordultával küld: Henneberg G. (os. és k. udvari szállító) selyemgyára Zürichben: Svájszba címzett levelekre 10 kros, levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó Magyar nyelven írt megrendelések pontosan elintézetnek. 6

850-50-33

Viaszos parket,**Linoleum**

szobapadlószatra,

viaszos butorvásson,

butorbársony

nagy választéka

Kardos Lászlónál.

883-0-8

KÖHÖGÉS,

rekedtség és elnyálkásodásnál

a torok és lélegzési szervek

minden zavarainál

melegen ajánljuk

EGGER

kitünő hatásu

mellpasztilláit.

Kaphatók 25 és 50 kros eredeti dobozokban, minden gyógyszerárban és nevesebb gyógy fűszerüzletben.

Fő és szétküldési raktár

EGGER A. FIAINádor gyógyszerára,
Budapest, Váci körút 17.

898-30-1

Szőnyegek,csipke- és szövet-
függönyök,ágy- és asztalterítők,
butorszövetek, viaszos vásznak

nagy választékban kaphatók

Szabó Lajos fiai

cézguél, Debreczen, Rózsater.

869-0-48

8184. tkv.

1896.

Árverési hirdetményi kivonat.

A debreczeni kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Simonffy Imre mint Debreczen sz. kir. város polgármestere végrehajthatóan Biró János és neje Kovács Julianna végrehajtást szenvedők elleni 72 frt 03 kr. tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a debreczeni kir. törvényszék (debreczeni kir. járásbíró) területén lévő, Debreczenben fekvő, a Debreczen pusztapaczi 8. számú tjkben A + 80/81. h. sz. alatt foglalt ingatlanra az árverést 468 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan **az 1896. évi december hó 11. napján délutáni 3 órákor** a kir. törvényszék árverési termében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 46 forint 80 krajczárt készpénzben, vagy az 1881: évi LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánátpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Debreczen, 1896. évi szeptember hó 22. napján.

Rottler,

kir. trvszéki bíró.

920-1-1

Árverési hirdetmény.

A nagybányai első műmalom és szeszgyár részvény-társaság a tulajdonát képező **gyártelepet**, annak teljes berendezésével **f. évi november hó 8-án d. e. 10 órákor** saját üzleti helyiségében zárt ajánlat benyújtása útján megtartandó árverésen szabad kézből **eladja.**

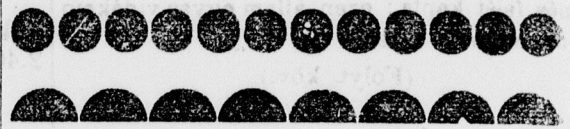
Árverési feltételek:

1. Minden árverelő köteles a részvény-társaság elnökéhez címzett zárt ajánlatához 5000 forintot készpénzben, avagy óvadékképes értékpapírban biztosítékul mellékelni.

2. A vételár az árverés jóváhagyásától számított hat hónap alatt készpénzzel fizetendő ki. A mennyiben a vevő a gyártelepet terhelő adósságokat a vételár erejéig magára vállalván, azoknak részletben leendő visszafizetésére a jelzálogos hitelezőkkel kiegyezik, a vételarat ily módon s e megállapodások szerint is törlesztheti.

3. A benyújtott ajánlatok az ajánlattevőre a benyújtással egyidejűleg feltétlenül kötelezők, míg a részvénytársaságra csak a megtartandó társasági közgyűlés jogerős határozatával válnak kötelezővé.

919-1-1

Az igazgatóság.**45 katasztrális hold**

szőlőtelepítésre kitünően alkalmas

homokfölda várostól 1/2 órányi távolságban, az országut mentén, **eladó.**Bővebbet a tulajdonosnál: **Ispóty-utca 2023. szám alatt.**

918-2-1

Éladó téglá, fa, cserép.A pályaudvaron a régi épületek bon-
tását megkezdettem. Igen jó minőségű**tégla, cserép és faanyagot, ajtó-
kat, ablakokat**

a helyszínén a pallérnál, vagy az irodában

Piac-utca 1824. sz. a.**olcsó áron eladok.****Stegmüller Árpád.**

921-3-1